

Виступ Президента із щорічним посланням до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України 2022

Слава Україні!

*Шановний пане голово, шановні народні депутати нашої міцної України,
шановні урядовці! Шановні гості, шановні присутні!
Шановні українські воїни! Український народе!*

Давайте сьогодні поговоримо про Україну.

Про те, як всі змінились за ці 10 місяців. І про те, як ми змінили весь світ.

Про нашу силу.

Увесь цей час ми були єдиними. Так само, як зараз в цій залі, коли усі відповіли – "героям слава".

Слава Україні!

Завдяки нашій єдності ми досягли того, у що майже ніхто у світі, в усьому світі, не вірив. Майже ніхто – окрім нас.

1. Україна стала одним з глобальних лідерів

Наші національні кольори – це міжнародний символ сьогодні сміливості і незламності всього світу. В будь-якій країні, на будь-якому континенті – коли бачать синьо-жовтий – знають, що це – про свободу. Про народ, який не здався, який вистояв, який об'єднав світ. І який переможе.

Завдяки Україні світ повірив, що цінності – дають силу. Повірив услід за нашою боротьбою. Світ впевнився, що тиранія програє. Услід за нашою вірою. Світ побачив, що свобода може стати переможцем. Услід за нашими здобутками на полі бою. І всім нашим військовим.

*Обов'язково стане
Україна обов'язково переможе*

За 10 місяців цього року ми допомогли всім.

- 1) Ми допомогли Заходу віднайти себе знову, повернутися на глобальну арену і відчуті – наскільки Захід переважає. Ніхто на Заході вже не боїться і ніколи не буде боятися Росії.**
- 2) Ми допомогли Євросоюзу набути справжньої суб'єктності. Допомогли Європі відчуті себе не кількома чемпіонатами з командами різного рівня, а однією сильною командою, яка разом з**

усім вільним світом бореться за цю важливу перемогу. Саме Україна об'єднала Європейський Союз. Виявилося, що це можливо!

- 3) І тепер Європа захищає себе. Європа долає кризи. І це – попри колосальні ресурси, кинуті Росією на те, щоб зламати наш континент.

Все, що Росія намагалась робити проти Європи, не спрацювало. Кожен російський крок став помилкою.

2. Наші ж кроки – спрацювали

І вперше в історії Євросоюз

- 1) допомагає оборонятися від такої масштабної агресії. Вперше низка країн ЄС змінили своє законодавство і свої політичні правила і тепер надають збройну підтримку нашій державі.

Вперше в історії

- 2) деякі країни Європи переглянули поняття нейтралітету і протистоять агресії разом з нами, разом з Україною.

Ми допомогли Європі і більшості країн світу відчувати, що бути нейтральними зараз – це бути, вибачте, аморальними.

143 держави проголосували за резолюцію Генасамблеї ООН на підтримку територіальної цілісності України і повної реалізації Статуту ООН. Це дійсно показовий приклад. Це найбільше за 10 місяців і 8 років. І я дякую усім, хто працював на цей результат. Безпрецедентно активно. Я вас вітаю! Це велика перемога!

За цей час після 24-го лютого лише у мене було 850 міжнародних заходів. І так працював увесь наш дипломатичний корпус.

Я хочу зараз подякувати

- 1) усім, хто працював саме так, так потужно. Усім нашим дипломатам, усім нашим урядовцям і, звичайно, тим народним депутатам, хто допомагав МЗС і Офісу будувати проукраїнську коаліцію в світі. Я дякую вам!

І дякую

2) усім **лідерам і народам**, які допомагають нам захищати незалежність, захищати міжнародне право! Дякую шановним послам країн – наших партнерів, які зараз присутні тут, в цій поважній залі!

Дорогі українці!

Погляньте, як **змінилися глобальні пріоритети**.

- 1) Більшість країн світу **вже не цікавиться, чи почує їх Росія**. Із цим покінчено.
- 2) Тепер світ по-справжньому зацікавлений в тому, чого ще очікувати від України, що ще Україна може дати Європі, **що ми можемо дати світу**.
- 3) Для багатьох людей в світі тепер це **гордість – мати друзів серед українців**. Згадайте, як колись українцям хотілося мати друзів серед іноземців.

І ми тепер **по-справжньому єдині зі світом** – з найсильнішими, з найвільнішими у світі.

Ми **повертаємо** мільйонам людей в різних країнах **віру у цінності**. У цінності, яким батьки вчать дітей будь-де у вільному світі. Ми показуємо, що **життя дійсно має залежати від саме таких цінностей**.

Ми актуалізуємо сенси.

Сенси, які довго були, на жаль, лише безплідними буквами деяких міжнародних угод, конвенцій і меморандумів. Вони запрацюють. І ми це показуємо.

Ми даємо кожному нашому партнеру унікальне і дуже важливе відчуття та історичну можливість – **бути переможцем разом з Україною**.

- 1) Завдяки українцям світ згадує, що це таке – бути переможцями.
- 2) Наступного року ми це тільки посилимо.

Цьогоріч ми **здобули** для України статус **кандидата на вступ в Європейський Союз**.

Але наше досягнення не тільки у цьому. **Це лише частина досягнення**. Україна заслуговує на цей статус давно. Ми знаємо. Ще років 20 тому ми могли би там бути, мати цей статус.

Зараз досягнення наше з вами значно більше.

3. Україна – зцементовує

Зцементовує Євросоюз і увесь вільний світ боротьбою за свободу і мир.

Це – **головний наш здобуток** у *зовнішній політиці* за 2022 рік, що минає.

Ми зробили очевидним для всіх, що **без України жодне об'єднання в Європі не буде сильним**. І саме тому

- 1) в усіх країнах ЄС *впевнена більшість* громадян *підтримала Україну та ідею приєднання України до ЄС*, і
- 2) *більшість* бачить нас в *Альянсі* (НАТО – Ю.Т.).

Організація Північноатлантичного договору, також **Північноатлантичний альянс або НАТО** ([англ. North Atlantic Treaty Organization](#) — NATO, [фр. Organisation du traité de l'Atlantique nord](#) — OTAN) — міжнародна міждержавна організація, військово-політичний союз 30 держав Північної Америки і Європи, які прагнуть досягти мети Північноатлантичного договору, підписаного у Вашингтоні 4 квітня 1949.

Відповідно до статутних документів Альянсу головна роль НАТО полягає у забезпеченні свободи та безпеки країн-членів із використанням політичних і військових засобів. НАТО дотримується спільних для Альянсу цінностей демократії, індивідуальної свободи, верховенства права, мирного розв'язання суперечок і підтримує ці цінності в усьому євроатлантичному регіоні. Зasadничим принципом Альянсу є спільність поглядів між північноамериканськими та європейськими членами НАТО, які поділяють однакові цінності та інтереси і віддані справі збереження демократичних принципів, що робить нероздільною безпеку Європи і Північної Америки. Альянс стоїть на захисті країн-членів від загрози агресії: головним військово-політичним принципом організації є система колективної безпеки, тобто спільних організованих дій усіх її членів у відповідь на напад ззовні^{[2][3]}.

З моменту свого заснування кількість нових держав-членів альянсу збільшилася з первинних 12 до 30 країн. Останньою державою-членом, яка приєдналась до НАТО, стала Північна Македонія — 27 березня 2020 року. НАТО зараз визнає Боснію і Герцеговину, яка отримала План дій щодо членства в НАТО в грудні 2018, Грузію та Україну як **кандидатів на членство в альянсі**.^[4] Також 20 інших держав беруть участь у програмі НАТО — Партнерство заради миру, ще 15 країн беруть участь в інституціоналізованих програмах діалогу. Сукупні військові витрати всіх членів НАТО у 2020 році становили понад 57 % загальносвітового обсягу.^[5] Члени організації погодились, що їхньою метою є досягнення або підтримка цільових витрат на оборону щонайменше 2 % від їхнього ВВП до 2024 року.^{[6][7]}

Настає час для початку переговорів щодо членства України в Євросоюзі.

Дорогі українці!

Я хочу, щоб ми зараз подякували разом усім тим, хто відкрив нам цю можливість, цей шлях.

Я хочу, щоб ми подякували нашим воїнам. Воїнам!

Наші воїни, саме воїни, українські герої — не просто військовослужбовці. Не просто солдати і матроси, не просто сержанти і старшини, не просто офіцери і генерали.

Воїни — вони є надією мільйонів людей на життя. Вони є надією Європи на спокій. Вони є надією світу, що час імперій не повернути.

Українські воїни здобувають для нас мир.

І здобудуть!

Слава Збройним силам України! Національній гвардії, нашим прикордонникам, нашій розвідці, СБУ, ССО, Національній поліції! Слава усім нашим Силам оборони і безпеки! Слава Україні!

Сьогодні українські воїни доводять, що **велич** – не від розмірів держави, не від запасу ракет і не від здатності когось до чогось примушувати.

Велич – від сили духу тих, хто захищає свій дім, захищає волю для свого народу.

- 1) Українські воїни вигнали окупантів з-під Києва, і це був перший переламний момент у повномасштабній війні. Це показало силу нашого опору.
- 2) Українські воїни звільнили Зміїний, і відтоді кожен окупант знає, яку єдину відповідь він почує від українців на будь-які зазіхання. Це показало, що Україну ніщо не зупинить.
- 3) В Чорному морі дещо поменшало флагманів,
- 4) а один сумнозвісний міст все частіше працює на виїзд, а не на в'їзд. Якщо працює, звичайно.

І це показало, яким буде **майбутнє**. Воно буде українським.

Активні дії наших Сил оборони і безпеки на Харківщині перегорнули багато сторінок старої історії. Може, російська армія і не знала, що здатна аж так стрімко тікати. Тікати, лишаючи все – позиції, зброю, своїх солдатів і колаборантів.

Окупанти тікали, хоча мали перевагу на цьому напрямку – у кількості озброєння, техніки і солдатів. Але у наших воїнів була – і є! – інша велика перевага.

Більш значуща.

Перевага у рішучості, перевага сили своєї землі під ногами.

Таку перевагу українських воїнів ми посилюємо потужною зброєю.
Вперше у нас така зброя.

- 1) "Хаймарс" і "Краб", "Гарпун" і "Насамс", "Байрактар" і гаубиці "М777", "Цезар", "Бушмастер", "Айріс Т", "Кроталь" – я назвав зараз

лише деякі з десятків видів найкращої зброї світу, яка вже є або буде у наших воїнів. Дякую нашим партнерам!

Більше тисячі восьмисот міст і сіл України нам вже вдалося звільнити від російської окупанта.

І я дякую усім державам, які допомагають нам долати російську тиранію саме на полі бою!

2) І нагадаю – ще рік тому здавалося неможливим, що у нашої держави будуть системи ППО "Петріот". Але тепер маємо і таку домовленість. Дякую нашим стратегічним партнерам!

Це особливий **знак довіри до України**.

Це справжнє союзництво зі Сполученими Штатами Америки. Ми досягли цього

І у мене є один борг з часу візиту до Сполучених Штатів, який хочу саме зараз віддати.

В цій залі – капітан Павло Чернявський, командир батареї "Хаймарсів", який відзначений Хрестом бойових заслуг і який передав цю відзнаку Президенту Сполучених Штатів Америки Байдену

Для мене було честю виконати цю особливу місію. Але у неї є і друга частина. Президент Байден у відповідь передав Command Coin – спеціальний символ від Президента Сполучених Штатів Америки

Пане капітане! Павле!

Маю віддати зараз цю Command Coin Вам

Ще раз хочу подякувати Президенту Байдену, обом партіям Конгресу і кожній американській родині за історичну підтримку України, підтримку наших громадян. Дякую!

Дорогі українці!

Ви бачите, шановні українці, як **весь світ, цілий світ допомагає нам** і як ми отримуємо **передову зброю**.

Ви **можете бути певні**, що настане час, коли **бренди української зброї** так само будуть цікавити **весь світ**.

1) Ми здатні виробляти свої ракети, свої морські дрони, ми вже це робимо, бронетехніку, авіатехніку та інші види озброєнь. Ми вже це робимо. Вже є наше.

2) Все це наше. "Стугна", "Вільха", "Нептун", морський дрон та інше.

Давайте подякуємо нашому вітчизняному виробництву.

3) Україна і **український військово-промисловий комплекс** **був і буде** **одним з найпотужніших в Європі та світі**, я у цьому **впевнений**.

Інтенсивність бойових дій, глибина того зла, яке принесла Росія, обсяг і жорстокість злочинів окупантів на нашій українській землі – **спонукають не тільки нас, але й увесь світ** оновлювати стандарти оборони, оновлювати стандарти безпеки, досягати справедливості.

І це стосується багатьох сфер.

Від виробництва снарядів і тактики на полі бою до створення нової дієвої архітектури безпеки для України, для усієї Європи і світу, нових гарантій безпеки.

Від запуску юридичних механізмів, щоб притягнути до відповідальності усіх винних в агресії і компенсувати за рахунок Росії усі збитки, завдані цим терором, до реформи існуючих міжнародних організацій, які мають гарантувати мир, гарантувати міжнародний правопорядок, але не здатні зараз це зробити.

4. Україна вже серед лідерів відповідних процесів

І, до речі, саме в Україні нашими героїчними воїнами визначаються нові **стандарти НАТО**. **Стандарти, якими ми сьогодні ділимося з нашими союзниками по Альянсу. Союзниками! А не просто партнерами.**

5. Але щоб дійти до цього часу і до тих можливостей, **ми маємо домовитись зараз поміж собою.**

Ми всі – у цій залі, в Україні, у нашому народі, у **суспільстві**.

5.1 Пункт перший – єдність

Ми маємо берегти її попри будь-які особисті емоції, будь-які особисті інтереси.

Єдність – це те, що дозволяє нам зараз зміцнювати суспільство, зміцнювати нашу державу, перемагати разом і **змінювати негативні тенденції** нашої багатовікової історії.

Чим сильніше єдність – тим більшою і швидшою буде наша з вами перемога.

В єдності маємо бути рівними. Рівними в єдності. І це зараз виклик. Дуже важливий момент.

- 1) Ніхто на фронті не зрозуміє тих, хто, маючи будь-яку політичну вагу чи будь-яку владну позицію, буде намагатись повернутися до *старого життя*. До життя до 24-го лютого.
- 2) І якщо *хтось спробує зіграти проти незалежності України* – чи політичної, чи економічної, чи духовної незалежності, – *наша держава буде відповідати миттєво і жорстко*.

Не існує в світі такого золота для хрестів чи будь-чого ще, яке могло би перекрити моральну іржу від зв'язків з державою-терористом.

І вибачте,

- 3) якщо *хтось з політичного класу* України думає, ніби «коли він спускається на лижах з гори, то цим мотивує солдатів підніматись з окопів і йти у наступ», – це ознака божевілья, і *таких в політиці не буде*.

Я прошу усім залишити вдома особисті амбіції та працювати на захист нашого спільного дому.

Працювати разом з державою і так, як потрібно для захисту свободи і наших людей.

- 4) Коли триває така жорстока війна – *не час для особистої політичної партизанщини* десь тут у тилу, *у медіа* чи тим більше у столицях держав, які нам допомагають.

Будь ласка, *сприймайте мої слова максимально серйозно*.

Україна йде до *перемоги*, *про яку мріяли покоління наших людей*.

- 1) Зараз мріють наші діти. Мріяли наші батьки, дідусі. Всі покоління від часів Богдана до національно-визвольних змагань 20-го століття.
- 2) Те, чого не досягли раніше, – буде у нас. Буде.
- 3) І це можливо завдяки тому, що *вперше за кілька століть ми маємо одночасно загальнонаціональну єдність, свою власну функціонуючу державу* і максимальне єднання світу заради підтримки нашої прекрасної України.

Ми не дамо нікому "відкотити" це до старих часів. Люди не дадуть. Світ не дасть.

Наша єдність має бути такою ж міцною, як наші воїни.

5.2 Другий пункт – це безпека

Бути одним з глобальних лідерів – це не статус і не нагорода. **Це постійний процес.**

Процес *пошуку* 1) нових можливостей для нашої держави, 2) нових друзів та альянсів, 3) **нового зростання** для *економіки* і для нашого *суспільства*.

Так само безпека держави – це не той стан, якого досягаєш раз і назавжди, це складна робота, це процес.

Лідерство та безпека йдуть завжди поруч – здобуваючи одне, працюєш і на друге.

Зараз, коли ворог поставив собі за мету знищити нас, знищити нашу енергетику, **ми ставимо собі за мету стати лідером у трансформації нашої енергетики** для протидії будь-яким загрозам, будь-яким викликам – військовим, політичним, економічним чи навіть кліматичним.

6. Ми маємо стати – і ми станемо, бо немає виходу – **станемо лідером в побудові сучасної зеленої енергетики.**

Це дозволить нам створити децентралізовану енергосистему, яку не зруйнувати нічим, ніякими ракетними ударами.

Сьогодні – всі бачать – це небезпечно, коли міста залежать від кількох великих тепло- чи електростанцій. Сучасному місту потрібні децентралізовані джерела енергетики, джерела енергії.

Лише зелена енергетика може дійсно це забезпечити.

Маючи лідерські позиції в такій енергетиці і розвиваючи нашу атомну генерацію, а також водневу енергетику, ми будемо здатні забезпечити потреби України, а у мирний час – і Європу.

І це буде історичне посилення ролі України в Європі. Ми можемо, а отже, повинні стати одним з гарантів європейської енергобезпеки. І це – завдання, завдання на завтра.

А сьогодні ми маємо пройти і ми обов'язково пройдемо цю зиму.

Російські ракетні і, як то кажуть, "шахедні" удари по нашій енергетиці, по енергозабезпеченню українців – це очевидний виклик не лише, до речі, нашій державі.

Коли терор б'є по цивілізованості життя, світ може постати на захист і цивілізованості, і життя.

Ми робимо все саме для цього.

Я хочу подякувати кожному і кожній, хто захищає посилення міжнародного тиску на Росію за цей терор!

І я дякую усім країнам та компаніям, міжнародним організаціям та людям, які постачають нам обладнання і надають фінансову підтримку, щоб забезпечити народ України світлом, теплом і зв'язком! Дякую вам!

Один приклад – лише кількість терміналів "Старлінк" в Україні, які наочно доводять перевагу цивілізованості над терором і варварством, ми доведемо до більш ніж тридцяти тисяч – вже найближчим часом.

7. Ми вже стаємо – і станемо! – лідером у цифровій трансформації нашої держави і суспільства.

Думаю, не варто окремо зупинятись на тому, що ми досягли в галузі цифровізації і зв'язку.

Скажу лише те, що це досягнення такої ваги, яка дозволяє робити досвід нашої держави у цифровізації одним з інструментів зовнішньої політики.

Ми завершимо тотальну цифровізацію всіх дозволів і державних послуг в Україні.

Це і про антикорупцію, і про стійкість інституцій нашої держави.

А що важливо, поширюючи у світі такий досвід трансформації, вдалий досвід, ми забезпечимо Україні нових друзів, нові альянси, нові політичні та економічні можливості.

Зокрема, це буде стосуватись розвитку відносин з країнами Африки та іншими державами Глобального Півдня. Цей напрямок зовнішньої політики отримав спеціальний пріоритет.

8. Ми вже стаємо – і станемо! – лідером глобальних зусиль заради продовольчої безпеки

Цей 2022 рік показав, що **без українського фермера, без українського аграрного експорту неможливо гарантувати не лише харчову, але й соціальну безпеку** для десятків-десятків країн Африки, Азії та Європи.

Дві **наші ініціативи** – 1) Експортна зернова ініціатива і програма "Grain from Ukraine", 2) "Зерно з України" – **повернули світу життєво необхідну стабільність**.

Більше п'ятнадцяти мільйонів тонн продовольства на експорт до більш ніж сорока країн світу лише за п'ять місяців в умовах повномасштабної війни – це наша **перша зернова ініціатива**.

І я хочу подякувати генеральному секретарю ООН пану Гутеррішу, дякую Президенту Туреччини Ердогану за підтримку відновлення нашого аграрного експорту.

Вже більше тридцяти держав-донорів та майже **двісті мільйонів доларів** – це наша **друга зернова ініціатива**, гуманітарна. Євросоюз і Катар, Туреччина і Японія, Норвегія і Корея, Канада і Сполучені Штати Америки – це лише початок глобального гуманітарного коридору для країн, які **зіткнулися з загрозою голоду**.

Голоду через Росію.

Навіть зараз, коли нам важко, ми розділили наш український хліб з тими, кому ще важче. Я вам дякую за це – всім, хто це зробив! **Це моральне лідерство України** і наших партнерів – беззаперечне.

Україна **має завжди шукати**, як проявити **лідерство**, як залучити інших **лідерів**, і кожен такий успіх буде посилювати нашу безпеку, буде

1) **зміцнювати** зовнішнє становище для нашої держави.

2) Але також і внутрішнє.

Наші експортні ініціативи та загалом розширення можливостей для вантажних перевезень через територію Європейського Союзу, Туреччини – дозволили зберегти мільйони робочих місць для українців.

Шановні присутні! Я прошу вас зараз подякувати усім нашим транспортникам, всім нашим портовикам, усім, хто працює на залізниці, в кожній іншій галузі, що забезпечує рух товарів для українців!

Ще один важливий безпековий елемент.

9. **Бізнес** зараз – це також захист України. **Податки** зараз – це також безпека.

В цьому 2022 році **у нас не було затримок** – чи майже не було затримок – із зарплатами нашим рідним вчителям і лікарям. **Були проіндексовані пенсії**, як це передбачено законодавством України. На деокупованій території виплати йшли одразу, коли там завершувалися стабілізаційні заходи. На оборону за 2022 рік спрямовано більше трильйона двохсот мільярдів гривень.

Звичайно, **вагому роль зіграли фінансова допомога партнерів та інші залучені кошти**, це правда.

Але.

Але є але. Ми маємо пам'ятати, що **фінансування Збройних Сил України – це передусім внутрішній ресурс від податків** українців, від мит, від облігацій та інших подібних джерел.

І кожна несплачена гривня податків – це гроші, забрані у наших військових. І це факт.

Звичайно, **наявна податкова система не влаштовує**

- 1) таке життя ані тих, хто сплачує податки, ані тих, хто збирає податки. Не влаштовує вона і тих наших людей, які отримують зарплати і пенсії з цих податків.
- 2) Але що надзвичайно важливо, щоб ми з вами досягли національної згоди у цьому питанні.

І я хочу зараз подякувати всім, кожному і кожній, хто зберігає роботу свого бізнесу, хто зберігає робочі місця, щоб люди могли забезпечувати себе, свої родини, хто сплачує податки. Я дякую всім вам!

Ще раз хочу це підкреслити і **хочу, щоб ви всі знали:**

- 1) **дуже важлива міжнародна допомога спрямовується на важливі соціальні виплати.**
- 2) А **увесь ресурс для зарплат військовим – це все сплачують громадяни України.**

10. Третій пункт – справедливість

Створення Трибуналу щодо злочину агресії – це невід'ємна частина політики нашої держави. Я впевнений, що Трибунал **запрацює**.

Запрацює і Міжнародний компенсаційний механізм, який ми зараз **будуємо**.

При цьому маємо по максимуму співпрацювати з нашими міжнародними партнерами, з Міжнародним кримінальним судом.

Тобто усі елементи міжнародного і національного правосуддя **будуть** використані, щоб притягнути до справедливої відповідальності російських вбивць і катів, усіх, хто спланував, розпочав і здійснює агресію проти народу України.

- 1) Жоден злочин окупантів в Україні не повинен залишитись без законного вироку.
- 2) І скільки б ресурсів і часу це не потребувало, відповідальність для окупантів має бути невідворотною.
- 3) І буде саме такою!
- 4) За все, що було зроблене проти України, що було зроблено проти українців від 2014-го року і від 24-го лютого.

Чи може це забезпечити лише держава? Ні.

- 1) І я хочу подякувати нашим партнерам, зокрема Нідерландам, за принципове лідерство у цій роботі; усім нашим слідчим, експертам, прокурорам, всім нашим суддям, які вже працюють над цим, і усім журналістам та громадським активістам, хто долучився до справедливості. Дякую вам!
- 2) Дякую також і тим, хто допомагає знаходити і блокувати в іноземних юрисдикціях активи держави-терориста та пов'язаних з нею осіб, хто просуває в інших державах законодавчі важливі ініціативи для конфіскації цих активів Російської Федерації, а також адвокатує це в медіа!

11. Ми зробимо все, щоб повернути додому усіх наших людей, які зараз – в російській неволі

Мета – відновити територіальну цілісність України – завжди йде поруч для нас з іншою метою: звільнити усіх наших людей, які утримуються в російському полоні чи в тюрмах, а також усіх тих, хто був силою депортований з нашої землі.

За час після 24-го лютого **нашій команді вдалося звільнити з російського полону 1456 людей.**

Це суттєво. Я щасливий бачити кожного і кожену, хто повертається в Україну.

Але попереду – ще значно більше роботи. Проте я не маю сумніву, що ми разом, об'єднано її виконаємо.

12. **Відбудова України після бойових дій** – це ще одна складова справедливості.

Вже зрозуміло, що **це буде найбільший економічний проєкт нашого часу в Європі.** Обсяги того, що потрібно зробити – очевидні для всіх і потребують зараз окремого перелічування.

Зазначу лише дуже коротко **ключові принципи.**

Вся територія нашої держави потребує перебудови тих об'єктів інфраструктури, енергетики, соціальної сфери **та іншого, що не відповідає сучасним безпековим вимогам.**

Ми маємо підняти з руїн територію, на яку зайшли російські окупанти після 24-го лютого.

Так само **будемо відновлювати нормальність життя на території Донбасу і Криму,** які були незаконно окуповані в 2014 році, і за час, що минув, доведені окупантами до катастрофи.

Зараз ще складно оцінити необхідний обсяг ресурсів.

Але точно можна сказати, що ми повинні зробити **пріоритет у відновленні саме для тих компаній, які були в Україні або які прийшли в Україну під час війни. Які вийшли з російського ринку під час війни.**

І це – справедливо.

Хто підтримував нас у найважчі, найскладніші моменти, хто був з нами тоді, коли Україна боролася за життя, хто працював, хто сплачував податки, хто волонтерив, хто допомагав нашій незламності... **Треба знайти формат, як надати такому бізнесу більше можливостей у таких важливих проєктах, проєкт нової, відбудованої України.**

Український бізнес, американський, французький, польський – будь-який, який ми бачимо – тут і зараз.

І я прошу вас, шановні народні депутати, разом з нами, разом з Офісом, разом з Урядом розробити таку законодавчу рамку. І це теж буде, мені здається, спонукати міжнародний бізнес заходити в Україну вже зараз – готуючись до майбутнього, до перемоги.

І ще одне.

13. Так само, як ми маємо відновити територіальну цілісність, **маємо відновити і суспільну цілісність.**

Мільйони наших людей, які стали *переселенцями*, знайшли прихисток за кордоном, не мають стати *біженцями*.

Я дякую усім країнам, дякую всім народам Європи і світу, які допомагають нашим людям! **Але**

- 1) ми повинні зберегти їх як *частину українського суспільства.*
- 2) Маємо забезпечити їхнє *повернення.*

І це включає в себе різні *компоненти роботи.*

- 1) **Гарантування безпеки,**
- 2) **Економічне зростання.**
- 3) **Відбудова** і подальша **інтеграція нашої держави з Європейським Союзом та іншими провідними суб'єктами вільного світу.**
- 4) **Захист прав людини, вирівнювання соціальних та особистих свобод** в Україні та в *передових країнах перебування наших переселенців.*
- 5) **Створення сучасної ветеранської політики.** Дуже важливо!
 - Створення в Україні сучасної **системи реабілітації** тих, кого війна поставила у найскладніше становище.
 - Щоб в нашому суспільстві було саме це відчуття – що ніхто у нас не є зайвим, – це задача...
 - Що про всіх українців ми піклуємось, що кожному і кожній ми можемо **допомогти.**
 - Країна, яка підтримує усіх своїх, є країною, в яку **хочеться повернутись.**
 - Ми маємо зробити так, що коли у світі бачитимуть синьо-жовтий наш український прапор, то знатимуть, що це і про свободу, і про

людей, у яких є міцний дім і яким завжди допоможуть – що б не сталося з ними.

Бо ми всі – українці. І цього достатньо.

Я дякую вам за увагу!

Слава усім, хто воює і працює заради нашої держави! Слава усім, хто допомагає нам захищати незалежність, нашу свободу! Слава всім вам, нашому народу!

Слава Україні!

Дякую!

Бажаю нам всім у наступному році **перемоги** і тільки перемоги. Нічого не потрібно! З прийдешніми святами. Дякуємо всім за цей складний рік! Дякуємо нашим воїнам, нашому народу прекрасної України!

Слава Україні!